

פרשת תזריע - מצורע תשפ"ג

זמני כניסת השבת

Baltimore, MD	7:31
Brooklyn, NY	7:23
Chicago, IL	7:17
Houston, Texas	7:34
Johannesburg, S. Africa	5:28
Lakewood/Deal, NJ	7:23
London, UK	7:51
Los Angeles, CA	7:10
Manchester, UK	8:05
Monsey, NY	7:24
Montreal, Quebec	7:30
Passaic, NJ	7:24
Toronto, Ontario	7:50
Yerushalayim	6:36
Zurich, Switzerland	8:04

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

תזריע מצורע

התורה חסה על ממונם של ישראל

כתיב בנגעי בתים ופינו את הבית בטרם יבא הכהן. ואיתא במס' נגעים פ"ב מ"ה התורה חסה על ממונם של ישראל, ודרשו מדכתיב ופינו את הבית. (וע"ש במשנה אם כן בממונו הבזוי ק"ו בממונו החביב, ואם כן בממונו ק"ו בנפש בניו, ואם כן ברשע ק"ו בשל צדיק).

וע' מנחות ע"ו התורה חסה על ממונם של ישראל דכתיב והשקית את העדה ואת בעירם, וע' נוב"ל י"ד ק"ט אמאי במנחות לא הביאו מנגעים, ואמאי ברש"י ר"ה כ"ז לא הביא ממנחות. וע"ש שתי"כ כי מנגעים הרי אין הפסד ופשוט שהתורה חסה, אבל קמ"ל במנחות אפילו במקום שצריך נס מ"מ התורה חסה, אבל משם אין ראייה אלא לענין ממונם של ציבור, ולא לענין יחיד.

וע' בתפא"י שקלים פ"ח מ"ה בבווע"ג באריכות מתי אומרים התורה חסה, ומתי אומרים אין עניות במקום עשירות. (ובתפא"י מחלק אם הוא הפסד מרובה. ולכא' ק' דהרי למדו התורה חסה אפילו בכלי חרס של בית המנוגע. ולכא' צ"ל כוונתו דבהפסד מועט אין אומרים התורה חסה לענין הקדש משום אין עניות במקום עשירות, א"נ כוונתו עפ"י הנוב"ל דמשנה בנגעים רק בהפסד של יחיד ולא בשל ציבור).

וע"ע תשובה מאהבה ד' ששאל כן להנוב"ל, וע"ש סתירה מזבחים פ"ח ע"ב ומנחות פ"ט ע"א. וע"ש ד' ראיות לכאן דה' לכאן. וע"ש מיומא ל"ט ומ"ד.

וע"ש דלענין כיבוס בגדי כהונה ותיקון כלים אומרים אין עניות במד קום עשירות בזבחים פ"ח, ואילו לענין קלפי ומחתה ביומא ל"ט ומ"ד אומרים התורה חסה.

וע"ש סי' ז' מה שהשיב לו הנוב"ל. וע"ש שכתב דקלפי לא שייך אין עניות, כי אין צורך בקלפי כלל, וחותה בכסף לא שייך אין עניות כי עושה בכסף ואין זה עניות, (ושאני מפי המנורה בכסף שאמרו אין עניות, כיון שהמנורה עצמו של זהב), ולחם הפנים קונה הקמח והוא עדיין חול ולא שייך בזה אין עניות, ובמנחות בסולת הרי איירי בשל יחיד ולא שייך אין עניות. ונמצא דיסוד הדין דבגבוה אין עניות, ורק בד' אלו יש סברא דלא שייך. אבל לפי התפא"י כל החילוק אם זה הפסד גדול או קטן.

(ויש לעיין לענין לעשות מברשות יפות בבהמ"ד, דלפי התפא"י בה פסד גדול אומרים התורה חסה, אבל להנוב"ל לעולם אין עניות במקום עשירות, ורק בחילוק בין כסף וזהב אין אומרים כן. וע' רש"ש חולין י"ז

continued on next page בשבילי הלכה

ענין טבעי אלא נס גדול, ולא היה הענין בחר צה לארץ כי אם בארץ ישראל, כי כשיקרה לאחד מישראל חטא ועוון היה מתראה הנגע בביתו או בבגדו או בגופו להעיד עליו כי יש בידו עוון, כענין שכתוב (תהלים פט, לג) ז'ב נגעים עונם, וכדי שישוב בתשובה ויתלבן מעונו".

נמצינו למדים, כי כל דיני ועונשי הנגעים אינם מקרי הטבע כלל, אלא סימן מיוחד מן השמים שנעשה בהנהגה ניסית, כדי להזהיר את ישראל מעוון לשון הרע, ולעורר את החוטה לשוב בתשובה.

ויתרה מזאת למדנו מדברי הרמב"ם, שער נש הנגעים מדוד בבחינה של מ'ידה כנגד מ'ידה, כיוון שהחוטא לא נזהר על מוצא פיו ולשונו, וישב בחבורת אנשים רעים לדבר עמהם דיבורי ליצנות ולשון הרע על אנשים אחרים, לכן נגזר עליו עונש הצרעת, כדי להרחיקו משיבת בני האדם, כנגד מה שהזיק לבני האדם בפיו.

ומעתה נבין היטב מדוע אין דין הנגעים נוהג אלא בישראל בלבד ולא בנכרים. הנהגה ניסית מיוחדת זו שטבע הקב"ה בעולם, לא באה אלא בשביל ישראל, למען ייטיבו אורחותיהם ללכת בדרך הישר.

והראה מן שמקורו לדבר זה הוא מדב ר' הגמ' (גיטין דף ב"ז): "כי עליך הורגנו כל היום" ר' יהושע בן לוי אמר: זו "מילה שניג תנה בשמיני".

ורש"י מפרש 'מילה' נחשבת "הורגנו כל היום" משום "זימנין דמית".

והסביר רבינו: אפילו אם לא מת, אך יש כאן גם כן "שפיכת דם", לכן בשעת הוצאת דם הברית אנו אומרים להקב"ה כמה אנחנו מסורים אליך - "כי עליך הורגנו כל היום"!! (אריה ישאג)

והבגד כי יהיה בו נגע צרעת (יג, מז)

שינונו במשנה (נגעים פ"א מ"א) "כל הבגדים מטמאין בנגעים חוץ משל גויים", כל דיני צרעת הבגד לא נאמרו אלא בישראל.

ביאר מן ראש הישיבה הגאון הרב נתן צבי פינקל זצלה"ה את דברי הרמב"ם (פס"ז מהל' טר מאת צרעת ה"י) שכתב: "זה השינוי האמור בבגדים ובבתים שקראתו תורה צרעת בשר תפות השם, אינו ממנהגו של עולם, אלא אות ופלא היה בישראל כדי להזהיר מלשון הרע, שהמספר בלשון הרע משתנות קירות ביתו, אם חזר בו יטהר הבית, אם עמד בר שעו עד שהותץ הבית משתנין כלי העור שבביתו שהוא יושב ושוב עליהן, אם חזר בו יטהרו, ואם עמד ברשעו עד שישרפו מש תנין הבגדים שעליו, אם חזר בו יטהרו, ואם עמד ברשעו עד שישרפו משתנה עורו ויצ' טרע, ויהיה מובדל ומפורסם לבדו עד שלא יתעסק בשיחת הרשעים שהוא הליצנות ולשון הרע".

וכן כתב רבינו בחיי (יג, נח): "והנה הנגעים היו מורים השגחה גמורה, ולא היה

מסירות נפש להקב"ה

מן ראש הישיבה הגאון הרב אריה פינקל זצלה"ה סיפר פעם לקבוצת תלמידים:

בכל ברית אני אומר בשקט בפה את הפסוק "כי עליך הורגנו כל היום". והטעם לך הוא, מפני שלוקחים תינוק ומוציאים ממנו דם... זה בא להגיד להקב"ה, כמה אנחנו מסורים אליך!

דברי רבותינו

דברי חכמים

בשבילי הלכה

ע"י הרב הגאון מאיר צבי שפיצר שליט"א
הערות בעניני הלכה. הלכה למעשה יש לשאול לרב

ע"ב דדין אין עניות לא רק בכלי שרת אלא גם בכלי הקודש, ומובא בס' מקדש הקודש פ"א מכלי המקדש סי' ס"ו).

וע' מנחות דף פ"ח בכלים שנקבו אין סותמין אלא מתיכין ועושין אותן חדשים, (וכן חינוך סוף מצוה צ"ה), וע' משנת חיים זבחים סי' ר"ב כיון דאפשר לר' שות חדשים באותו חומר לכן אין כאן חשש התורה חסה, ולכן בכה"ג אין עניות במקום עשירות.

(וע' שבת ק"ב ע"ב אין עניות במקום עשירות ולכן אין מבשלים רק משהו עבור המשכן. ומצד שני שם ק"ג ע"א אמרו שכן מצינו חורש לקלח אחד של סממנין, ויש לעיין אמאי לא אמרו שם אין עניות במקום עשירות).

וע' ריטב"א יומא ל"ט דהתורה חסה היינו כי מ"ש תמש בכלי של גורלות רק פעם א', וע"ש עוד דמ"מ הגורל עצמו של זהב כי כתוב עליו שם ה'. וע' ט"א ר"ה כ"ז כע"ז.

וע' לקוטי הלכות ביומא ל"ט, ברי"ף יומא ל"ד ע"א, בעין משפט אות ז', דדחיד שאני.

וע' תנחומא פרשת תצוה סימן ג כן אמר הקדוש ברוך הוא פעם אחת בשנה יהיו מדליקין את המנורה לפיכך יהיו מדליקין שמן זית זך כתיב אבל למנחות שהיו מקריבין בכל יום לא לכן נאמר בה שמן זית זך כתיב.

וע' מאירי חולין מ"ט ע"ב דמי שיכול להתיר בריח בלי מחלוקת אין ראוי לו להתחסד ולחזר אחר החר מרות יותר מדאי, אלא יחוס על ממונו של ישראל שאף התורה חסה וכו'.

הערות ותשובות בלשה"ק או באנגלית יתקבלו ברצון במייל bishvileihalacha@themir.org

פרטיהם ודקדוקיהם עד לאחת, עם דוגמאות וציורים בכדי להחיות ולבאר את ההלכה לכל פרטיהם. את הנהגה זו שנהג ה"ח בספר 'חפץ חיים', להאריך כל כך בענין אחד, לא מצינו בכל ספריו, ולא בכדי נקרא שם רבינו בכלל ישראל על שם הספר 'חפץ חיים'.

רבינו החפץ חיים ידע ולימד אותנו עד כמה איסור לשון הרע עומד כאחד מיסודות אורח החיים של כלל ישראל, וטרח והעמיד אותו בעיקר הספרים למרות שהוא עוסק 'רק' במ צווה אחת. אולם מצווה זו מעמידה את כל צורת היהודי!

שמירת הלשון - עיקר חיי העולם הזה

שיחה שמסר מרון רה"י זצוק"ל בפרשת כי-תצא

"השמר בנגע הצרעת לשמור מאד ולעשות ככל אשר יורו אתכם הכהנים הלויים כאשר צויתים תשמרו לעשות. זכור את אשר עשה ה' אלהיך למרים בדרך בצאתכם ממצרים" (דברים כד, ח-ט). וברמב"ן (שם): "ולפי דעתי שהיא מצות עשה ממש, כמו (שמות כ, ח): 'זכור את יום השבת לקדשו', 'זכור את היום הזה אשר יצאתם ממצרים' (שם יג, ג), 'זכור את אשר עשה לך עמלק (דברים כה, יז)', כולם מצוה, אם כן גם זה כמותם והיא אזהרה מלדבר לשון הרע, יצוה במצות עשה שזכור העונש הגדול שעשה ה' לצדקת הנביאה".

הצרעת לשמור מאד ולעשות' הרי שכיחת לב אמורה. הא מה אני מקיים 'זכור' - שתהיה שונה בפיק'. ומבואר, שזכירה זו האמורה, היינו זכירה בפה דווקא, מלבד חובת שמירת הלב וכפי שמצאנו במצות זכירת מעשה עמלק כשקוראים בתורה מידי שנה את פרשת זכור, שעלינו לזכור בפה ולא רק בזכירת הלב. וכן במצות זכירת השבת וציאת מצרים.

איסור אמירת לשון הוא אחד מיסודות החיים שלנו. להיות יהודי שמדבר לשון הרע, זה כמו להיות יהודי שמחלל שבת, ואינו מקיים את חג הפסח, כל אחד מבין שאדם כזה אינו יהודי. כך בדיוק נחשב מי שמדבר לשון הרע!

רבינו 'חפץ חיים' זצוק"ל הקדיש את כל ימיו בכדי לכתוב ספרי הלכה רבים למען עם ישראל לדורות, וידוע עד כמה היה חשוב ווד ביב בעיניו ספרו 'חפץ חיים' אשר מפרט את כל ענייני איסור לשון הרע ורכילות. אין לנו מושג על גדולתו של 'חפץ חיים', ולא בצ דקותו הרבה. וביותר מכך גאונותו המופלגת שהיתה למעלה מכל ההשגות שלנו. רק תלמיד חכם מופלג שלומד בעיון רב סוגיה על מפר שיה, ולאחר מכן מעיין היטב ובדקדוק רב בד ברי המשנה ברורה, ביאור הלכה ושער הצינון, יכול לקבל מעט השגה בגאונותו של 'חפץ חיים'. והנה, כל המעיין בספר 'חפץ חיים' יראה שהוא מעין שולחן ערוך שלם העוסק בכל ענייני איסור לשון הרע ורכילות על כל

איסור לשון הרע - מיסודות אורח החיים של עם ישראל

חיוב הזכירה התמידית שמונה הרמב"ן במצוות הללו, מעיד על החשיבות הגדולה שבאותם המצוות. מצוות אלו, הם יסודות אורח החיים של כלל ישראל. והיינו, כי חיוב זכירת השבת מעיד על חשיבות השבת, שהיא עדות על בריאת שמים וארץ. חיוב זכירת יציאת מצרים מעיד על חשיבות יציאת מצרים, שהיא יסוד כל האמונה של כלל ישראל. וכן חיוב זכירת מעשה עמלק מעיד על חשיבות מחיית עמלק, שכל זמן שעמלק קיים אין שמו של הקב"ה וכסאו שלמים. ומחיית עמלק היא עצמה קיום כבוד שמים ושמו יתברך.

והנה בכלל מצוות אלו שהם יסוד קיום האומה, נצטוונו לזכור את העונש הגדול שנענשה בו מרים לאחר שדיברה לשון הרע על משה רבינו. עד כמה נורא הדבר, איסור לשון הרע עומד במקום אחד עם שבת, אמונה, מחיית עמלק!

לא זו בלבד, אלא שנינו בתורת כהנים (בחר קוטי פ"א): "וכן הוא אומר (שמות כ, ח): 'זכור את יום השבת לקדשו', יכול בלבך. כשהוא אומר 'שמור' הרי שמירת לב אמורה, הא מה אני מקיים 'זכור', שתהיה שונה בפיק וכו' וכן הוא אומר: 'זכור את אשר עשה ה' אלהיך למ יום'. יכול בלבך, כשהוא אומר: 'השמר בנגע

חומרת עוון לשון הרע – ללא מעשה עבירה

ונראה עוד להוסיף ולבאר בחומרת עוון לשון הרע, כי הנה ישנו הבדל גדול יש בין איסור לשון הרע לשאר העוונות, בעוד שכל העבירות נצרכות למעשה עבירה על מנת לעשותן, כגון באיסור גניבה, חילול שבת, כלאיים וריבית, ומ פני כך נהיר לו לאדם שיש במעשהו עוון ונרתע ממעשה העבירה. אולם איסור לשון הרע אינו כרוך בעשיית מעשה כלשהוא, אלא בדיבור או שמיעה בלבד. ולכן סבור האדם שאין בזה כל איסור ואינו נרתע ממנו, ומטעם זה הטיילה התורה על האדם לזכור את איסור זה היטב, ואין די בזכירת הלב בלבד, שהרי עבירה על עוון זה פוגמת בכל מהות האדם, אלא הוצרכנו לשנן זאת בפה, כפי שנצטוונו בזכירת השבת ויציא את מצרים.

בעונשו של המדבר לשון הרע, נאמר (ויקרא יג, מו): "בדד ישב מחוץ למחנה מושבר", וביארה הגמרא (ערכין טז, ב): "מה נשתנה מצורע שאמר מה תורה בדד ישב מחוץ למחנה מושבר", הוא הבדיל בין איש לאשתו בין איש לרעהו לפיכך אמרה תורה בדד ישב וגו'". וכן מצינו בדברי הרמב"ם בפירושו המשניות (נגעים פ"ב, מ"ה): "שהצרת הזו האמורה בתורה אמרו שאינה אלא עונש לבעל לשון הרע כדי שיפרוש מבני אדם וינחו מנזקי לשונו". ומבואר שעונש המ דבר לשון הרע בא לו ב'מידה כנגד מידה', שכיון שלא חשש להבדיל בין איש לרעהו בלשונו הרעה, משום שאינו יודע לחיות את חיי העולם הזה באופן נעלה, נענש בנגע הצרעת, למען יצא מן המחנה לשבת בדד, ויתבדל משאר הבריות החיות את חיי העולם הזה האמיתיים.

אנו מתקרבים והולכים לימי הדין הממששים ובאים, ומוטל עלינו להתעורר ולהתחזק ביתר שאת ובפרט בדברים אלו. מן הגור"ח זצ"ל היה נושא דברים לפני ציבור המ תפלים בראש השנה קודם התקיעות, וביום כיפור, ובשני זמנים נשגבים אלו הוא היה מדבר על מעלת ההרגשות של בן אדם כלפי חברו, וכפי שזכורני שפעם אחת הוא דיבר על סבלם הגדול והמתמשך של יהודי רוסיה [קודם שה שתחררו ממשטר הקומוניזם] ועל כך שאיננו מרגישים את סבלם כראוי. ונעמוד ונתבונן, וכי חסר נושאים עליהם יש צורך לדבר בימים הנראים בפני הציבור, הלא זו שעה שאנו עומדים

את חברו. אדם החי באופן זה, חיינו נעלים יותר, וממילא כבר הוא לא יכול לדבר לשון הרע על יהודי כלשהוא והוא שמור ומוגן מחטא זה ומ חטאים אחרים, אלו הם ה'חיים' האמיתיים של מי ש'חפץ חיים'.

וכבר סיפרנו כמה פעמים מה הם חיים אמיתיים, חיי 'העולם הזה', כפי שתיאר זאת מן ראש הישיבה הגר"ח שמואלביץ זצ"ל. בסמוך לישיבה היה סנדלר שהיה מכין נעליים בחנר תו, ובכל עת הוא היה מניח את נעליו מעל גבי משטח גדול מחוץ לחנות על מנת שיתייבשו בשמש מהדבק. מידי פעם היה נעמד מן הגר"ח שמואלביץ זצ"ל ליד החנות והתבונן ממושכות בנעלים קטנות, שהיו מיועדות לתינוק שלובש נעליים לראשונה בחייו. תלמידו הקרובים של הגר"ח לא הבינו מה יש לראש הישיבה, מגדולי וגאוני הדור, לעמוד כך ולהסתכל בנעליים של תינוקות. לימים, שאל אחד מהתלמידים את מן הגר"ח זצ"ל בטעם הדבר, והשיב לו שתוך כדי שהוא מסתכל על הנעלים הוא חושב על שמחת הלב הגואה באמא שקונה לילדה הקטן את הנעלים הראשונות בחייו. הרי לך חיי עולם הזה' אמיתיים – השתתפות בשמחת הילד על מנעליו החדשים, שהרי שמחה זו קיימת רק בעולם הזה ולא בעולם הבא, משום שרק בער לם הזה אדם יכול להרגיש את שמחת השני ולשמח בה, אולם בעולם הבא אינו משר תתף בשמחת השני. זהו אושר החיים בעולם הזה!

ומאיך גיטא, אדם המסוגל לדבר לשון הרע על חברו, הרי הוא הורס את חיינו בעולם הזה! אין לו שום הנאה מלבד עצם השפלת חברו, וכי יש הנאה אמיתית בהשפלת האחר? אדם הסבור שהשפלת האחר תרומם אותו אינו אלא טועה, ואף יש בזה ממידת האכזריות! לא זו בלבד, אלא יש בזה כדי להביאו לידי השפלה ובזיון, על שהוצרך 'לרומם' את עצמו על ידי השפלת חברו. כל אדם שזכה להכיר במעלת חיי 'עולם הזה' האמיתיים, לא יעלה על דעתו ליהנות ב'הנאה' מפרפקת כזו. וכבר אמרו חז"ל (ערכין טו, ב): "לעתידי לבא מתקבצות כל החיות ובאות אצל נחש ואומרות, ארי דורס ואוכל, זאב טורף ואוכל, אתה מה הנאה יש לך, ואמר להם וכי מה יתרון לבעל הלשון".

שמירת הלשון – יסוד לחיי עולם הזה

ביאור חומר איסור לשון הרע, וחייב הזכיר רה התמידי באיסור זה, יש לומר על פי הכתוב בתהילים (לד, יג-יד): "מי האיש החפץ חיים אוהב ימים לראות טוב. נצור לשונך מרע ושפ' תיך מדבר מרמה". והנה, 'חיים' הם הדבר היקר ביותר שיש בעולם, ולזה אמר דוד המלך שכל אדם החפץ בחיים ולראות בטוב, עליו לשמור את לשונו מלדבר רע. והיינו, שמבלי שאדם מקפיד על קיום מצוה זו, גם חיינו בעולם הזה אינם חיים. וכבר ידועים בזה דברי המדרש רבה (ויקרא טז, ב): "מעשה ברוכל אחד שהיה מדר זיר בעיירות שהיו סמוכות לציפורי, והיה מכריז ואומר מאן בעי למזבן סם חיים? אודקין עליה [דחקו בו הבריות לקנות ממנו] רבי ינאי הוה יתיב ופשט בתורקליניה [ישב ולמד בטרקלינו] שמעיה דמכריז מאן בעי סם חיים, א"ל תא סק להכא זבון לי [בוא לכאן ותמכור לי]. א"ל לאו אנת צריך ליה ולא דכוותך [אתה ושכמותך אינם זקוקים לזה]. אטרח עליה סליק לגביה [הפציר בו ועלה אליו]. הוציא לו ספר תהלים הראה לו פסוק [תהילים לד, יד]: 'מי האיש החפץ חיים' מה כתיב בתריה (שם לד, יד): 'נצור לשונך מרע סור מרע ועשה טוב'. א"ר ינאי אף שלמה מכריז ואומר (משלי כא, כג): 'שומר פי ולשונו שומר מצרות נפשו'. א"ר ינאי כל ימי הייתי קורא הפ' סוק הזה ולא הייתי יודע היכן הוא פשוט עד שבא רוכל זה והודיעו: 'מי האיש החפץ חיים'. והיינו, כאמור, כי בעוד שרבי ינאי עצמו פירש את משמעות הכתוב: "מי האיש החפץ חיים" על חיים ולא מוות, בא רוכל זה והעמיד את משמעות הכתוב על חיי עולם הזה במשמעות הגבוהה ביותר. עם לשון הרע אין חיים! אין צורת אדם, אדם שמדבר לשון הרע הוא 'מת שעומד על שני רגליים' זה לא חיים!

עם מעט התבוננות באיסור זה של לשון הרע, אפשר להבחין בקל עד כמה מי שנזהר בכך יש לו 'חיים'. הלא אדם שמורגל בלשון הרע, בחי טוט אחר החסרונות של אחרים ועוסק בכך בכל שיחתו, חיינו קשים ומרים כלענה. כל הזמן הוא עוסק בראיית חסרונות חבריו, ולדבר עליהם רע, וממילא כך הם מרגישים כלפיו, ואין לך אדם שפל ומבזה ממנו. ולעומת זאת מי שזהיר בדיבור לשון הרע, בשמיעת לשון הרע ואפילו באבק לשון הרע, הרי ממילא הוא מתרומם ורר כש קנין של אצילות ועדינות הנפש. הוא קונה לב מרגיש' בצער חברו, ויודע להעריך ולכבד

מרן ראש הישיבה זצוק"ל לא הצליח לה
משיק את דבריו מחמת חוליו, וסיים בדברים
מבהילים אלו, כפי רום מדרגתו:

כתוב (תהילים נא, יז): "ה' שפתי תפתח", מי
הוא שיכול לדבר, מי שמקיים בעצמו את דברי
הכתוב (שם לד, יד): "נצור לשונך מרע ושפתך
מדבר מרמה". אני חושב שנכשלת השבוע בער
נינים אלו ולכן אינני יכול לדבר... יש לי הרבה
דברים לבקש מכם... הקב"ה יעזור שנזכה לער
מוד בימי הדין בפה קדוש ונקי.

בהא תליא, אי אפשר להתחזק ולהתעלות ברר
חניות כלל ללא שנתעלה תחילה בענייני 'בין
אדם לחברו' וכפי שנינו באבות (פ"ג, מ"ז): "כל
שרוח הבריות נוחה הימנו, רוח המקום נוחה
הימנו. וכל שאין רוח הבריות נוחה הימנו, אין
רוח המקום נוחה הימנו". בין אדם לחברו ובין
אדם למקום - אחד הם. ומטעם זה חובה עלינו
להתחזק ביתר בלימוד ספר 'החפץ חיים',
ולהשכיל ולדעת שעיקר 'חיי עולם הזה', הוא
להרגיש את השני בכל עניינו, בעת צער ובעת
שמחה, לכבדו ולרוממו, וממילא נשמור על
קדושת הפה לבל נוציא מפינו תיבה אחת קודם
שנמדוד אותה היטב בעשר משקולות.

למשפט לפני מלך מלכי המלכים והיה לו לדבר
על נושאים לכאורה גבוהים בהרבה. אמנם הת
שובה הראויה לזה, כי אכן כן! בימים אלו עיקר
בקשותינו היא לזכות לחיים, ועל זה נסוב עיקר
דין הקב"ה, ולכן אנו צריכים בימים אלו להכיר
במעלת חיים אמיתיים.

ובל נטעה לחשוב, כי אין הדברים אמורים
אלא לענין התחזקות בענייני 'בן אדם לחברו',
שמוטל על האדם להתעלות ולהרגיש את חברו
כאילו היה כמותו, אולם אין לזה שייכות לעניין
דברים הנוגעים ל'בין אדם למקום', משום שהא

MONTREAL
ANNUAL
BENEFIT
RECEPTION

MONDAY EVENING

MAY 1, 2023 | י' אייר תשפ"ג

8:30 PM - note new time

HOSTED BY
MR. AND MRS.
MENDY FRIEDMAN
916 PRATT AVE

בהשתתפות
הגאון הרב בנימין
קרלהך שליט"א
ראש ישיבת מיר ירושלים

One Mouth, One Purpose

Harav Hagaon Meir Wahrsager Shlita

Tzaraas, the Gemara tells us in Eirachin, results from the sin of lashon hara. But how can we guard ourselves from that sin?

A statement of R' Shimon bar Yochai illuminates the way for us. The Yerushalmi (Berachos 1:2) relates that R' Shimon bar Yochai said, "If I had stood at Har Sinai when Hashem gave the Torah, I would have asked Hashem to create two mouths for a person, one to use for Torah, and one to use for his other needs." Subsequently, however, R' Shimon bar Yochai changed his mind. "It's hard enough for a person to refrain from evil speech with one mouth," he concluded, "so imagine how hard it would be to guard two mouths!"

The Shev Shmaatsa explains in his hakdamah, based on the Maharal, what would be the advantage of having one mouth reserved for divrei Torah and a separate mouth designated for mundane matters, such as business and casual conversation.

We know that Torah Shebichsav is written on a klaf, but does Torah Shebe'al Peh have a klaf? Yes, says the Maharal. The Yid's mouth is the klaf. If so, reasons the Shmaatsa, then just as the klaf of a sefer Torah must be crafted lishmah, and designated only for the sake of the sefer Torah, then a person should really also have a mouth that is designated purely for divrei Torah. That is why R' Shimon bar Yochai initially thought that it would be better to have one mouth only for Torah, and a separate mouth for other types of speech, which are not lishmah.

In the end, he decided that it would be too difficult to control ourselves from lashon hara —

which makes it sound as though he really thought it would be preferable to have two mouths, and he reconsidered only out of concern for lashon hara.

This conclusion is hard to understand, however. Even if a person would have two mouths, he still would have only one brain. How, then, could he speak out of two mouths simultaneously? Would a person talk more if he had two mouths?

We can explain that R' Shimon bar Yochai did not mean that a person would speak more if he would have a second mouth. Rather, he meant that although there would be an advantage to separating words of Torah from mundane words, that separation would carry a great danger that would overshadow this advantage. If a person had two mouths, he might assume that kodesh and chol are two separate realms, and the mouth that's designated for the mundane is not a venue for holiness. If so, he might reason, what's so bad about using that mouth for garbage and failing to elevate it? After all, he has another, pure mouth that is designated for holy matters. This mundane mouth is not connected to holiness, so who cares what it says?

To dispel that notion, we were given only one mouth. The same mouth that utters divrei Torah, that proclaims Shema Yisrael, that speaks the words of the holy Rishonim, that articulates a kasha on the sugya, is also the mouth that talks about business matters and other worldly concerns. But because it is also the mouth of kedushah, the holiness influences and shapes even the divrei chol that the person utters.

Fusing Kodesh and Chol

This is a fundamental idea that relates to all areas of our avodah.

We might assume that it would be better to separate the holy from the profane, and that this would indeed be an upgrade for matters of kedushah. But that's not the purpose of our existence in this world. Hashem created this world as a mixture of kodesh and chol, and He charged us with the mission of fusing the two and elevating our bodies — and all of the physical world — in our pursuit of holiness.

Let's take the concept of fasting as an example.

Fasting is a form of atonement, and is meant to help a person develop self-control as he abstains from food. But there's also a form of abstinence known as the Taanis HaRaavad, as described by Rabbeinu Yonah, which involves leaving over some food at the end of your meal and abstaining from the final bites that will bring full satiation. There is genius behind this form of fasting, for it often happens that after a day of fasting, when a person controls his urge to eat, he attacks his food with gusto, fressing it like an animal. When a person divides the spiritual and the physical into two separate realms, he controls himself at certain times, but then reverts to his animalistic self when that "spiritual" period ends.

The Taanis HaRaavid propels a person to learn self-control while he is eating and indulging. Even when filling his stomach, he is conscious of the grandeur of a human being, so he is not overtaken by his taavas ha'achilah.

This goal of fusing kodesh and chol is what R' Shimon bar Yochai was conveying when he said that it's better for a person to have one mouth.

No Double Identity

This concept is also very pertinent to a person's Torah learning and his efforts to earn a living. Often, when people segue from full-time learning into the business world, whether full-time or part-time, they perceive a sort of split: There's my learning, and there's my work. There was a time when they identified as bnei Torah, but now they're different

people.

That's the worst mistake.

The Torah's influence over a person's life is total, and does not differentiate between the spiritual realm and the mundane realm. A person has to realize that he's the same person at work as he was in the beis midrash.

When a person maintains kevius ittim and dresses like a ben Torah, these serve as signposts, and create a unified identity of a ben Torah that extends to both his learning and his work. He does not have "two mouths," two identities. He is one person, with one mouth.

When the mouth of chol is separated from the mouth of kedushah, that creates a massive danger. Who knows, as R' Shimon bar Yochai said, how much lashon hara a person would speak if his words of kedushah and chol were not uttered by a single-unit mouth, with no bridge of influence between the two.

Similarly, when a person views any part of life as not connected to kedushah, he is in great peril.

Getting back to our parashah of Tazria-Metzora, Hakadosh Baruch Hu knows that we need to speak about all kinds of things. He placed us into this physical world, where there are so many mundane matters that demand our attention. Our challenge is to control our mouth, and the way to gain control over that mouth is to understand why we have only one mouth. The same mouth that speaks Hakadosh Baruch Hu's beautiful words of Torah, and repeats the insights of the gedolim, also discuss business matters and schmoozes. When we identify all those words as part and parcel of our role as ovdei Hashem, that brings tremendous elevation to all aspects of our lives, and empowers our divrei Torah to influence the divrei chol that we speak with the very same mouth.

Let's use this idea to transform all parts of life, and may we be zocheh, with Hashem's help, to fulfill the words נָצַר לְשׁוֹנֵה מַרְעֵ וּשְׁפָתֵיךָ מִדְבַּר מַרְמָה סוּר מַרְעֵ וּנְעִשָׂה טוֹב.

Gut Shabbos.